

Sygn. akt III S 218/15

POSTANOWIENIE

Dnia 17 listopada 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący-Sędzia: SO Mirella Szpyrka

Sędziowie: SO Barbara Braziewicz (spr.)

SO Marcin Rak

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2015 r. w Gliwicach na posiedzeniu niejawnym sprawy

ze skargi R. W.

na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki w sprawie o sygn. III RC 472/14 Sądu Rejonowego w W.

przy udziale Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

postanawia:

oddalić skargę.

SSO Marcin Rak SSO Mirella Szpyrka SSO Barbara Braziewicz

UZASADNIENIE

W dniu 19 października 2015r. wpłynęła do Sądu Okręgowego w Gliwicach skarga R. W. na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy sądowej bez nieuzasadnionej zwłoki. W skardze skarżący domagał się stwierdzenia przewlekłości postępowania toczącego się przed Sądem Rejonowym w Wodzisławiu Śląskim pod sygnaturą akt III RC 472/14 i zasądzenia na jego rzecz kwoty 11.000 zł, nadto zobowiązania Sądu Rejonowego do niezwłocznego rozpoznania niniejszej sprawy. Uzasadniając swoje żądanie skarżący podał, iż w dniu 14 lipca 2014r. zostało złożone pismo uchylające się od skutków ugody. Do dnia dzisiejszego sprawa nie została rozpoznana. Od dnia wpływu do Sądu wniosku o zabezpieczenie minęło 5 miesięcy, a faktycznie w ocenie skarżącego 19 miesięcy. W ocenie skarżącego doszło do rażącego naruszenia jego prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Przystępując do niniejszej sprawy Prezes Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim wniósł o oddalenie skargi jako bezzasadnej, wskazując na poparcie swojego stanowiska terminy i tok czynności sądowych podejmowanych w sprawie, przemawiające przeciwko stwierdzeniu, że doszło do przewlekłości postępowania przed Sądem.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Skarga w zakresie zaistnienia przewlekłości przed Sądem Rejonowym w Wodzisławiu Śląskim nie zasługuje na uwzględnienie.

Sprawa dotyczy powództwa małoletniego R. W. działającego przez ojca A. W. o podwyższenie alimentów przeciwko Ż. T.. Skarżący, w dniu 14 lipca 2014 r. wniósł do Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim o uchylenie się od skutków prawnych zawartej ugody. Zarządzeniem z dnia 22 sierpnia 2014r., doręczonym powodowi w dniu 2 września 2014r.

wezvano powoda do uzupełnienia braków formalnych pozwu. Pismem z dnia 5 września 2014r. powód uzupełnił braki i wniósł o zabezpieczenie roszczenia. W dniu 25 września 2014r. został rozpoznany wniosek powoda o zabezpieczenie. Zarządzeniem z dnia 29 października 2014r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 11 grudnia 2014r. Pozwana złożyła wniosek o przesunięcie terminu rozprawy. Odpis pisma pozwanej został doręczony powodowi w dniu 1 grudnia 2014r. Powód pismem z dnia 11 grudnia 2014 r. wyraził zgodę na przesunięcie terminu rozprawy. Na terminie rozprawy Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim uwzględnił wniosek pozwanej i odroczył rozprawę na dzień 19 lutego 2015 r. Na terminie rozprawy powód złożył wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu dla powoda oraz ponowny wniosek o udzielenie zabezpieczenia. Sąd uwzględnił wniosek o ustanowienie adwokata z urzędu oraz oddalił wniosek o udzielenie zabezpieczenia. Ponadto skierował sprawę do postępowania mediacyjnego i odroczył rozprawę na dzień 27 marca 2015r. W dniu 19 lutego 2015r. powód złożył wniosek o uzasadnienie postanowienia, które zostało sporządzone w dniu 26 lutego 2015 r. i doręczone powodowi w dniu 4 marca 2015r. Pismem z dnia 5 marca 2015 r. powód wniósł o rezygnację z mediatora w sprawie. Nie stawił się także na spotkaniu mediacyjnym, które odbyło się w dniu 20 marca 2015r. W dniu 11 marca 2015r. złożył do Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim pismo zatytułowane „skarga na S. B. D.”, które w dniu 25 marca 2015r. powód sprecyzował wskazując, iż pismo stanowi wniosek o wyłączenie Sędziego Sądu Rejonowego Beaty Domagały. Dzień później – 12 marca 2015r. złożył także zażalenie na postanowienie 19 lutego 2015 r. – w przedmiocie oddalenia jego wniosku o zabezpieczenie. Zarządzeniem z dnia 20 marca 2015r. zostały podjęte czynności międzyinstancyjne. Odpis zażalenia doręczono pozwanej. W dniu 25 marca 2015r. wpłynęło zażalenie pełnomocnika powoda na postanowienie z dnia 19 lutego 2015r. Zarządzeniem z dnia 31 marca 2015r. Przewodnicząca Wydziału wyznaczyła skład do rozpoznania wniosku powoda o wyłączenie sędziego, następnie akta 9 kwietnia 2015r. zostały przedłożone sędziemu referentowi celem złożenia oświadczenia czy zachodzą okoliczności uzasadniające jej wyłączenie. Postanowieniem z dnia 20 kwietnia 2015r. został oddalony wniosek powoda o wyłączenie SSR Beaty Domagały. Powód złożył zażalenie na powyższe postanowienie zaskarżając je w całości. Odpis zażalenia został doręczony pozwanej w dniu 18 maja 2015r. 1 czerwca 2015r. akta wpłynęły do Sądu Okręgowego z zażaleniem pełnomocnika powoda oraz dwoma zażaleniami powoda, które zostały rozpoznane w dniu 7 lipca 2015r., a ich odpisy doręczono stronom postępowania w dniach 29, 30 lipca 2015 r. W dniu 27 lipca 2015 r. wyłączono z akt akt związkowe i dołączono do akt III Cz 920/15 celem rozpoznania zażalenia powoda w sprawie III Nsm 488/14. Następnie w dniu 18 września 2015r. akta zostały zwrócone do Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim. Zarządzeniem z dnia 28 września 2015r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 1 grudnia 2015r.

Przedstawiony przebieg dotychczasowego postępowania w sprawie objętej skargą uzasadnia stwierdzenie, że w sprawie tej nie doszło do przewlekłości postępowania w rozumieniu art. 2 ustawy z 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U.nr179, poz.1843).

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U z 2004 r. nr 179 poz. 1843 zw. dalej ustawą) strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego. Zgodnie z natomiast z ust. 2 dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty lub czynności podjętych przez sąd lub komornika sądowego w celu przeprowadzenia i zakończenia sprawy egzekucyjnej albo innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego, uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawłości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania.

O nieuzasadnionej zwłoce postępowania można mówić wówczas, jeżeli postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne, uwzględniając ocenę terminowości i prawidłowości czynności sądowych, a także zachowań stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (vide: postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 23 listopada 2004 r. OPP 52/04). W świetle treści art. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o przewlekłości postępowania w sprawie stanowiącej przedmiot żądania można mówić także wtedy, gdy postępowanie w sprawie trwa dłużej aniżeli jest to konieczne dla wyjaśnienia okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne do rozstrzygnięcia sprawy. Ponieważ ustawa mówi o nieuzasadnionej zwłoce w rozpoznaniu sprawy, ta wymaga zawinionego i nieusprawiedliwionego obiektywnymi przesłankami opóźnienia w podejmowaniu czynności przez sąd (vide: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 10 marca 2005 r., sygn. akt I S 17/05).

Mając na uwadze charakter sprawy, jej tok i zakres podejmowanych w niej czynności przez Sąd nie można zgodzić się ze skarżącym, że doszło w jej toku do naruszenia prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Podzielić należało stanowisko Prezesa Sądu Rejonowego, iż w niniejszej sprawie nie doszło do przewlekłości postępowania. Wypada zwrócić uwagę na stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w wyroku z dnia 3 września 2003r. z którego wynika, że o przewlekłości można mówić w sytuacji, gdy pomiędzy kolejnymi czynnościami procesowymi występują długie, nieuzasadnione przerwy albo też pewne czynności nie są podejmowane w ogóle (zob. IICKN 425/01.LEX nr 137527). Tymczasem sprawa niniejsza po jej wpłynięciu do Sądu była sprawnie i sukcesywnie przez Sąd prowadzona. Pomiedzy dokonywanymi przez Sąd Rejonowy czynnościami nie występują okresy uzasadniające przyjęcie, że sprawa prowadzona była przewlekłe.

Odnosząc się do zarzutów skargi na przewlekłość postępowania podnieść należy, iż skarżący wskazuje, iż długi okres rozpoznania sprawy doprowadza do pogorszenia się warunków bytowych jego dziecka oraz podaje, iż zmieniła się jego sytuacja zdrowotna, zmniejszyły możliwości zarobkowe. Powyższe okoliczności odnoszą się przede wszystkim do merytorycznego rozpoznania zasadności jego powództwa i winny być podnoszone w toku postępowania. Skarżący w sposób ogólny wskazuje, iż w jego ocenie postępowanie toczy się już zbyt długo, nie precyzując jednak na jakim etapie postępowania i pomiędzy którym podejmowanymi przez Sąd rozpoznający sprawę czynnościami procesowymi nastąpiły przerwy zbyt długie, co uzasadniałoby żądanie stwierdzenia przewlekłości postępowania. Od czasu doprecyzowania pozwu i uzupełnienia jego braków formalnych sukcesywnie, bez zbędnej zwłoki, były podejmowane konieczne i niezbędne czynności przez Sąd Rejonowy. Należy zauważyć, iż po rozpoznaniu wniosku o zabezpieczenie i doręczenie odpisu postanowienia stronom 9 i 14 października 2014 r., zarządzeniem z dnia 29 października 2014r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 11 grudnia 2014r. Przy czym termin ten był wyznaczony przy uwzględnieniu, iż obie strony muszą zostać o nim prawidłowo zawiadomione, nadto stronie pozwanej musi zostać określony odpowiedni termin do złożenia odpowiedzi na wniesiony pozew, która to dopowiedź także powinna zastać doręczona powodowi przed rozprawą. Ponadto wymaga podkreślenia, iż rozprawa z dnia 11 grudnia 2014r. została odroczona na wniosek pozwanej przy zgodzie powoda, a rozprawa z dnia 19 lutego 2015r. została odroczona z uwagi na wyrażenie zgody przez strony na postępowanie mediacyjne. W międzyczasie powód zaskarżył decyzję Sądu o oddaleniu wniosku o zabezpieczenie i złożył wniosek o wyłączenie sędziego. Zatem w tym czasie nie mogły zostać przeprowadzone merytoryczne czynności przez Sąd, wobec podjętych działań przez samego skarżącego, co prawda zgodnym z przepisami prawa, jednakże działań w sposób istotny przedłużających prowadzone postępowanie. Zrozumiałym jest, iż wobec treści wniosków i zażaleń skarżącego rozpoznanie sprawy rozciągnęło się w czasie. Równocześnie Sąd Okręgowy nie dopatrył się zawinionego i nieusprawiedliwionego obiektywnymi przesłankami, szczególnego i zawinionego opóźnienia w podejmowaniu czynności przez Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim w niniejszej sprawie.

Sąd Odwoławczy, dokonał wnikliwej analizy przebiegu poszczególnych czynności procesowych podejmowanych w toku niniejszego postępowania, zarówno przez skarżącego jak i przez Sąd Rejonowy w tej sprawie. Analiza ta wykazała, iż w sprawie kilkakrotnie dochodziło do sytuacji, w której Sąd Rejonowy z nieznacznym opóźnieniem podejmował w niej czynności. W doktrynie jak i orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje jednak powszechnie akceptowany pogląd, zgodnie z którym okoliczność wystąpienia w sprawie przewlekłości postępowania należy oceniać w każdej ze

spraw z osobna. W świetle przepisów tej ustawy nie każde opóźnienie w podjęciu czynności mających na celu wydanie w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty albo czynności podjętych celem załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej sprawy dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego może być utożsamiane z przewlekłością postępowania, a jedynie nadmierne odstępstwa od czasu zwyczajnie koniecznego do wykonania określonych działań, rozwlekle i ponad miarę rozciągnięte w czasie realizowanie określonych zadań. Na gruncie niniejszego postępowania, podejmowania czynności przez Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim nie można uznać za opóźnienie w rozumieniu powyższej cytowanej ustawy.

Konkludując, zaistniałe w niniejszej sprawie opóźnienie Sądu Rejonowego w rozpoznaniu sprawy nie może zostać uznane za przewlekłość postępowania na gruncie przepisów cytowanej ustawy. Tok podejmowanych czynności przez ten Sąd Rejonowy z uwagi na jej charakter i działania w sprawie podejmowane przez samego skarżącego jest prawidłowy i nie trwa dłużej, niż to jest konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy. W konsekwencji skarga skarżącego nie zasługiwała na uwzględnienie.

W przedstawionych powyżej okolicznościach sprawy nie ma podstaw by podzielić argumenty skarżącego, iż w postępowaniach prowadzonych przez Sąd Rejonowy w Gliwicach wystą piła przewlekłość postępowania, co z kolei skutkowało oddaleniem skargi na mocy art.12 ust.1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U.nr179, poz.1843 z późn. zm).

SSR (del.) Marcin Rak SSO Mirella Szpyrka SSO Barbara Braziewicz